

HALK FİLOZOFU

“FİKRİYAT”

REŞAT FEYZİ

Halk kooperatifleri kurulacak, bu suretle, vatandaşlar, birçok istihlak maddelerini daha ucuz temin edebilecekler, bu kooperatifler, sayısız muvassat ortadan kaldıracaktır. Bizim alışveriş hayatımızın çabuk, muvassatı bolluğudur. Dolan dokuz elden doluştuktan sonra, evimize giren maddeler çoktur. Her muvassat bir kuruş kazandırmak istese, doksan dokuz kuruş eder.

Fakat, bu halk kooperatifleri neden hala kurulmaz da, kurulacak diye, geleceğe ait bir fikir halinde kalır? Faydası olup olmayacağı mı tedkik ediliyor, hazırlık mı yapılıyor, sermaye ve ortak mı aranıyor?

Halk kooperatifleri kurulacak.

Ne zaman?

Dünya kıyametinin üçüncü yılı bitmiştir. Bu kıyametin bir üç yıl daha süreceği beklenemez. Kıyametle alakalı tedbirler, elbette, kıyametten sonra tatbik edemeyiz.

Bizde, birtakım mevzuların tedkikati ne kadar ağır yavaş gider. Tedkik ettirdiğimiz mevzular mı çok muğlak, tedkik eden elemanlarımız mı çok soğukkanlı?.. Halbuki, birçok iktisadîlarımız var?.. Nazariyatı hepisi bitirmiş, fikirlerini dinleyiniz, ağzınız açık kalır.

Ne de çok fikriyatla uğraşmaya alıştık.

Galiba, bir gün, pratik, tatbikatçı insanlar nerede diye, adını arıyacağız.

Günün Terkidi

Zeytinyağda kim varıyor?

Zeytinyağ fiyatlarının artışı kadar herkeste bayet uyandıran bir başka mesele yoktur. Nergizyağ nazara, Türkiye'de, istihlakten fazla 25 milyon kilo zeytinyağ vardır ki, ihraça hazır. O halde, fiyatlar neden yükseliyor?

Zeytinyağ taccirleri, fiyatları arttırmak için mütemadiyen hükümete mütacaat ediyorlar. Hükümet nedir? Ben, zeytinyağ istihlak edilen mülklerde, bu işlerle uğraşan bir tacirle görüştim. Bana şu izahatı verdi:

— Zeytinyağ taccirleri, ömürlerinde kazandırmaları parayı şimdi kazanıyorlar. Çünkü, fiyatlar çok yükselmştir, bu harp yıllarının devam etmesini her gün Allaha niyaz ediyorlar.

Eğer, bir müddet daha bu fevkalâde fiyatlar devam ederse, bütün zeytinyağ taccirleri milyoner olacaklar. Zeytinyağın Batın artması için büyük sebepler yoktur. Amelo ve işi yemiyen bir maklar armıştır. Tene-kolar pahlamıştır. Ve o kadar. Bu sene kışaba ise, geçen senelerden daha iyidir. Bir müddet nakliye tedbirlerinin de artması olduğunu hesaba katmak lazımdır. Fakat bütün bunlara rağmen fiyatlar —perakondeden bahsediyordum— asla, bugünkü halde olmamak gerekir. Zeytinyağ müstahsilin yüzde yüz kar olmaktadır.

Bütün cepolar müstahsilin kilo zeytinyağı ile doludur. Böyle olduğu halde, zeytinyağın bir kınaya haline gelmesi cidden şaşırtıcı bir şeydir.

Keski, zeytinyağ fiyatlarına bağlı olarak sabun fiyatları da çok artmıştır. Sabunda kâr, zeytinyağdan daha fazladır. Ve söylediğim gibi, sabun fiyatlarının artmasında da hiç bir mâkul sebep yoktur.

Simdi asıl kazanan, İstanbulda toptan veya bakkal değüder, Malin müstahsil ve Mali Hüseyin mülklerinden alıp getiren büyük muvassatçı veya toptancıdır. Asıl kâr bunlardadır. İstanbuldaki bakkal pek fazla bir şey kazanmamaktadır. Çünkü, elavite malı yoktur. Büyük toptancı veya müstahsil, diğer tacir ve esnafa, mali âdetâ dâhilen dühem satmaktadır. Bunun sebebi, piyasamın ilâkî edilişidir. Piyasa yükseldikçe elbette kâr artacaktır.

Biz, bu sünârlarda bir kaç kere tekrar ettik. Her malın istihlak mülklerinden itibaren maliyetini hesap edelim. Ona göre fiyatları kontrol edelim.

R. SABİT

Hamallardan kesilen yüz bin lira kazanç vergisi iade ediliyor

Galata rıhtımında ve antrepolarında çalışan eski hamaller kendilerinden eskiden kesilmiş olan kazanç vergisinden yüz bin liradan fazla tahakkuk ettirdiği beyanile Maliye Vekâletine müracaat etmişlerdi. Hamallar aralarından değnekçi Selih Çavuş Sakaryayı mümessil olarak Ankara'ya göndermişler ve yapılan tedkikatta iddia doğru bulunarak mezkûr yüz bin liranın geri verilmesi için şehrimiz defterdarlığına emir verilmiştir.

Bu emre göre bu paradan hiç bir namla tevkifat yapılmıyacak ve her hamal kendi hissesini geri alacaktır.

TAKVİM					
Rumi 1358	HIZIR	Hicri 1361			
AGUSTOS	19	SABAN			
Yıl 942 Ay 9	Vasat 19	Vasat 19	Eziz 19	S D	
EYLÜL	6 27	Güneş	10 43		
1	13 14	Gölge	5 31		
1	16 55	İkinci	9 12		
1	19 43	Akşam	12 00		
1	21 20	Yatır	1 36		
1	4 40	İmlek	8 57		

na geldi. Kâmet ile usak ne yapacaklarını şaşırıyorlar; ağız su geliyor.

Süzan baygın yatıyor. Kadına bakar bakmaz baygın deniz vurulmuşa döndü. Sevginin güzelliği, zarfıyla onda bir yıldırm tesiri yapmıştı. Amma ce o lursa olsun bu kadının konuşmasını, kim olduğunu öğrenmeliydi.

Heyecanlı bir sesle emretti:

— İeriye, salona götürünüz! Bahçe kapısının önünde birikmeğe başlamışlardı. Sevgini kucakladılar, salona götürdüler.

Sevgin biraz sonra kendine geldi; evvelâ şaşkınlı ve:

— Neredeyim?

Diye sorulmuş basucunda, üstüne doğru eğilmiş yüzüne dikkatli dikkatli kötu kötu bakan bir kadın gördü ve bu kadının otomobilde, kocasının yanında gördüğü kadın olduğunu tanıyanca tamamiyle ayıldı.

Dümanı ile karşı karşıya idi.

Yerinden kalkmak için davrandı.

Sevgin baygın kaldığı müddet Süzan gözlerini üstünden ayırmamış, güzelliğini incelemiş ve kıskançlığı bir kat daha artmıştı. Fakat bu kadını konuşması için, kadının kim olduğunu öğrenmek, Miranda ile aradığını öğrenmekti. Miranda ile aradığını öğrenmekti. Miranda ile aradığını öğrenmekti.

(Devam Var)

Harp Vaziyeti

Bay Hitler, geride kalanlardan bu sene daha çok fedakârlık istiyor!

Yazan: İ. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

Doğu cephesinde:

Merkez cephesinde devam etmekte olan Rus taarruzları dolayısıyla Rjew meydan muharebesi son safhasına girmiştir. Ruslar, şehrin garbinden Volga nehri cennaba geçmiştir. Bu müstahkem Alman şehri şimdi üç taraftan sarılmış vaziyettedir. Almanlar, buraya takviye kuvvetleri göndermişler, bu yüzden muharebe çok şiddetlenmiştir. Rusların insan ve malzeme çok üstün olduklarına şüphe edilemez. Rjew'in Ruslar eline geçmesi varidirdi.

Aşağı Volga boyunca Stalingrad meydan muharebesi de son safhasına girmek üzeredir. Alman ordusu şehrin şimal ve cenubunda Volga kenarına varmış ve bu maksatla şehrin garp çevresinde bir ihata çemberi meydana getirmeye gayret etmektedir. Almanlara göre, şehrin cenubunda Kotelnikovo cephesinde Rus müdafaaı yarılmış ve Alman kıl'aları şehre 25 kilometre mesafeye gelmişlerdir. Buna mukabil Mareşal Timoçenko son 48 saat zarfında yapmış olduğu mukabil taarruzlarla Alman ilerleyişini durdurmuş veya ağırlaştırmıştır.

Ruslar yalnız cepheden yapacakları mukavemet veya mukabil taarruzlarla Stalingrad'ı kurtaracakları jümit ediyorsalar belki de aldanyorlar. Fikrimizce Rusların Stalingrad'a taarruz eden Alman ordusunun sol yanına ve şimalden cenuba doğru bir taarruz yapmaları daha müessir olabilir. Böyle bir taarruz, Alman ordusunun Volga garbi sahili boyunca şimalde doğru ilerlemesi ihtimaline karşı da vaktinde yapılmış bir mukabil tedbir olur. Aksi takdirde Alman ordusu, adan adan ilerleyecek ve nihayet Stalingrad'ı cibri hücumlarla zaptede-

cek ve bundan sonra şimalde doğru yürüyecektir.

Mareşal Fon Bock, Doneç havzasından geçen muvasala ve ikinci yolunu muhafaza için aşağı Volga boyunca hakim olmak mecburiyetindedir. Şüphesiz Hazer denizinden geçen Rus muvasala kesmek için de buna lüzum vardır.

Kafkasyada Ruslar ilk defa olarak mukabil taarruzı geçmişler ve Alman işgali altına geçen arazide Kazak birlikleri kayda değer faaliyet göstermeye başlamışlardır. Almanlar bazı birliklere tayyare ile yiyecek ve cephaneye göndermek mecburiyetinde kalmışlardır. Demiryolunun Kiyef'de nihayet bulduğu gözününe getirilirse, Alman ordularının ne büyük ikmal ve muvasala güçlüklerle karşılaştıkları anlaşılır. Belki de oto ikmal kolları, Alman zorlu tümenlerinden daha çok heniz ve yağ sarfetmekte-

Rusyada kıym başlamosuna âzami 8 hafta kalmıştır. Bu müddet zarfında Rusyana mağlûp edilemeyeceğine ve harbin döndüğü sene içinde devam edeceğine artık hükmedilebilir. Nitekim Bay Hitler, doğu cephesindeki uryanı karargâhından Alman müstetne yeni bir mesaj göndermiş ve bütün Alman vatandaşlarını, ordu için kıy yardımına davet etmiştir. Bay Hitler diyor ki: "Geride kalanlar, bu sene har zamandan fazla âzami fedakârlığı yapmaya mecburdur."

Biz buna bir mütalea ilâve etmeyiz gıdasız ve petrolezsiz bırakmak maksadıyla harekâta devam eden Alman cenup orduları iki aydenberi taarruz halindedirler. Fakat asıl hedeflerini henüz ele geçirememişlerdir.

Makarnacı Hüseyin, Rusuğa gelince bütün baspehlivanlar şaşırır, Onunla kimse boy ölçüşemeyecekti. Bu toplanan baspehlivanlar başa güreşmekten vazgeçtiler. Baş güreşine Makarnacıya baktılar. Başaltına güreşeceklerdi.

Makarnacının geliş güreşin tadını kaçırmıştı. Bu sebeple basgüreş olmayacaktı. Şevketpaşa, güreşe meraklı olduğundan işi takip ediyordu. Makarnacı Hüseyinin gelmesi ve basgüreşin rakipsiz kalması canını sıkı, Rusçuk ağalarını çağırarak sordu:

— Yahu, Deliormanda Makarnacıya karşı koyacak kimse yok mu? Ağalar, düştüküler, taşındılar ve:

— Yok Paşam!

Diyecek kesip attılar. Paşanın büsbütün canı sıkılmıştı. Derken ağalardan biri:

— Paşam, Makarnacıya karşı koyacak vardır. Fakat idama mahkûmdur. Vidin hapishanesindedir.

Deyince Paşa sordu:

— Kimdir o?

— Yürük Ali...

Paşa, dehal Yürük Aliyi Vidinden getirtti. Fakat Yürüğü gördüğü zaman şaşırır. Ufkatefek bir adamdı. Yüz kırk okkalık namaglûp Makarnacıyı evire çevire ezip mağlûp etti.

Yürük Alinin Makarnacıyı mağlûp etmesi Şevket Paşayı sevindirdi. Şevket Paşa, bu büyük kahramanı idamdan kurtarmaya azmetti. Sultan Aziz'in büyük ve nadir pehlivanlığı himaye ettigini bildiğinden derhal Mabeyni Hümayuna bir şifre telgrafla Yürük Alinin, kendi baspehlivanı Makarnacıyı mağlûp ettiğini bildirdi ve Yürük Alinin affı şahane mazhar olmasını rica etti.

Sultan Aziz, seksen okkalık Yürük Aliyi merak etmişti. Makarnacıyı yenmek kolay değildi. Padışah, Yürük Aliyi bir hafta hümayunla affı şahane mazhar ilard ve sarayına baspehlivan olarak aldı.

Yürük Ali, Türk pehlivanlık tarihinin en nadir ve namaglûp simalarından biridir.

Allah rahmet eylesin.

M. SAMİ KARAYEL

MAHKEMELERDE:

Biraz da Tevkifhanede anlatırsın!

Parsih Terziyan, ufaktefek, gözleri şeytanlık ve zekâ pırlıllarıyla parlayan, esmer bir adam. Mezarlıkta, bir mezara ziyet eşyası olarak konmuş olan ve içinde bu mezarda yatan Eleni Logaridis'in resmi bulunan, kurşundan yapılmış bir gerçeğiyle çalınan mezarın olarak, Ceza Kanununun 492 nci maddesinin döndüğü bendine göre cezalandırılmak üzere mahkemeye sevk edilmiş bulunuyor. Müdafinin de, mezarın ait olduğu Eleni Logaridis'in kızı Sultana Logaridis... Sultana Logaridis, genç ve güzel bir kadındır. Gözlerini süze süze, şirin ve getirel bir edala anlatıyor.

— Geçen sene annem ölmüş. mezar yaptırılmış. İki tefe mezarın üstündeki fotoğrafı çalmışlar. Bu tefe üçüncü... Parsih yakalamışlar çaldıkları.

Hakim, parsih Terziyana, — Ne diyecüksün Parsih? dedi. Önce, iki tefe fotoğrafı bercefer kurşun gerçeğiyle sökülmüş. Üçüncü defasında yakalamışlar.

Parsih, hemen itiraz etti: — Ben, iş güc sağladım. Sebabi yoktur. İki tefe de gerçeğiyle çalmadım. Madam Eleni benim annemin teyzesi idi. Ben onun elinde büyümüşümdür. Kendisini çok severdim. Rahmetlik olduysa birde bir fotoğrafı çalmamıştı. Zaman zaman hatırlar, ağlardım. Bir tefe mezarımı ziyarete gittim. Orada resmini gördümse, gizlice çıkartıp resmi aldım. Resmî alırken gerçeğiyle kop-tu. Yoksa, çalmadım.

Sultana Logaridis, — Parsih Ermeni, dedi. Benim annem Rumdu. Nasın olur da annesinin teyzesi olur? Parsih onun da izahını yaptı:

— Benim babam Ermeni, annem Rumdu. Annemin adı Zafirula idi.

Filoholika, nüfus hüviyet cüzdanında annesinin adının Zafirula diye yazılı olduğunu gösteriyordu. Şahitler dinlenildi. Fakat, annesinin isminin Zafirula olması Parsih kurtarmak için کافی değil ad-

(Devamı Ss. 3. Su. 5 de)

DIŞ POLİTİKA

1 Eylül

Yazan: Ali Kemal Sunman

1942 Eylülünün 1 inci günü Avrupa harbi de dördüncü yaşına basmış oluyor 936-sombaharında Çekoslovakyanın parçalanması karşısında Avrupa ile Amerika'nın seyirci kalması gelecek harbi daha bir sene geciktirmiş oldu; fakat bunun önüne geçemedi. 938-39 kışı siyaset âleminde nispeten sakin olmuş, fakat ilkbahar gelince Alman tarafının büyük bir faaliyete giriştiği görülmüştür. Aynı zamanda İtalya da Arnavutluğu işgal etmekle mihrer tarafının ilerisi için harzlandığını göstermiştir. Almanya genişlemek, Avrupada hayatı tekrar Almanya verimlili. Müzakerelerden sonuna kadar bir netice çıkamamış, nihayet Berlin'deki İngiliz elçisi için oradan ayrılmaktan başka yapılacak iş kalmamıştır. Çünkü 1 Eylül 939 da Alman orduları Lehistanın üzerine yürümek emrini almışlardı. Diplomatların faaliyeti böyle kalınca evvelâ Londra, sonra da Paris hükümetleri 3 Eylülde Almanya'ya karşı "sharp hal" ni ilân etmiş oldular.

Lehistan İngiltere tarafından Lehistanı teminat verilmiş olduğu için ona da elden gelen bütün yardımı yapmak üzere Almanya ile harbe girmekten başka siyasi bir imkân kalmamıştı. Sonradan nesredilmiş olan muharebe vesikaları ile İngilizlere gösterilmiştir. Bu harbi hazırlayan sebepler hep birikiyordu. Lâkin harbin çıkması birdenbire, sanki beklenmeyen bir saatte oluvermişti. Üç senedir de türlü türlü beklenmeyen haller görülmüştür. Buna bakarak bu harbin şaşırtıcı olduğuna hükmedilir.

Üçüncü sene de bittigi halde her iki muharip taraf bu harbin daha uzağına düşünerek uğraşmaktadır. Öyle ki sultan baki setmek bugün pek mevsimsiz görünüyor. Çünkü sulhu hazırlayacak olan müsab ve menfi sebepler ne olursa olsun bugün daha onları toplanmış olduğuna aşıkardır. Muhariplerden hiç biri daha silâhını elinden bırakmak istemeyecektir. Onun için barışmak zemini bulmak pek müşkoldür.

Harp daha uzağına demekle fevkalâde bir kehanet gösterilmiş olmayacak. Onun için bunu böyle söylemeli. Fakat bunu böyle bilemekle dünya harbinin daha ne kadar süreceğini merak etmek ten yine hiç kimse kendini alamıyor. Onun için bu harbin başlangıcında bir İngiliz müneccimi tarafından ortaya atılmış bir kehaneti burada hatırlamak bu mevzuu aykırı düşmese gerek. O müneccim aşağı yukarı şöyle di-yordu:

— Bu harp birdenbire çıktı; şaşırtıcı vak'alarla kendini gösterdi. Yine birdenbire ve hiç kim senin beklediği bir sırada bit-tirecektir... gibi.

Üç sene evvel o müneccim geleceği "kesil" etmek bahsinde böyle söyleyince onu dinleyenlerin her biri kendi arzusuna bundan bir mâna çıkarmak istiyordu.

Yıldızlara bakarak çıkarılmış ahkâmdan öğrenilecek de herhalde kat'iyet olmasa gerek. Böyle oluncu bir müneccimin dediğini dinleyenlerin her biri di-ayrı ayrı bir anlayış göstereceklerdir. Zaten istikbalî haber vermek iddiasında olanların sözleri hep bir iki mânaya göre söylen-düğü de malûm. Üç sene evvel yeni başlayan Avrupa harbinin bir gün "birdenbire" bitiverceğini haber veren bu habisin çağ-bukı sona ereceğini söyleme-miştir.

Belki de bu harp bir gün birdenbire bitecektir. Fakat herhal de çabuk bitmiş olmayacak. Geçen üç sene az değildir.

Harbin istikbalini keşfetmek yolundaki sözler ister yıldızsara bakarak öne sürülmüş, isterse kağıt üzerine rakamlar döktürerek ve muhariplerin parasını, askerini, topunu, gemisini, tank ve tayyaresini hesap ederek söylenmiş olsun daha bir çok meghul-lerle müphem kalacaktır.

Harp meghullerle doludur. Her iki taraftaki muharipler ise bu gün bu "meğhul" leri kendi lehlerine birer "malûm" a çevirmek için uğraşıyorlar.

Hadiseler Karşısında SON TELGRAF

BİR KELİME DAHA KAZANDIK

Yağmura, rüzgâra, soğuğa rağmen, İstanbul, yıllardan sonra, her defa daha festival gördü. Görünüşü nasıl? Festival şimdi halk dâiminde bir nevi eğlence mânasına gelmiş. İki kişi bir araya gelse bir meyhaneye gidip iki kadeh rakı içse:

— Dün akşam festivalde idik, diyor.

Görürsünüz, elimiz yeni bir kâzâne daha kazandı!

NUTUK MERAKİ

Belediye lokantasının kapanışı habîsi pek sessiz sadastı oldu. Halbuki, açılışı, ne kadar mutan-terasiyle yapılmıştı. Söyleyen nutukları hatırlıyorum. Eğer, tutmuşaydım, bütün İstanbul duyulacaktı.

Ah, bel keseden atılan bizdeki bu polak nutuk merakı!

DİLİN TUTULDU

Geçenlerde ay tutulmuştu. Bir akadaş, ay tutulmasını görmemiş, şöyle anlatte:

— O akşam, sanki didim tutuldu, dedi. Çünkü bizim oğlan henüz yeni aldığı pabucu yarıtmıştı. Gözüm başka şey görür mü?

HEM GARİP

HEM HAZİN

Herkes, el uzatmış karşısında hayret içinde! Adeta, birçokları inanmıyor. Acaba, rüya mı görüyor, diyorlar. Bu hâdisi insana hem garip, hem hazin geliyor.

Bir de, kasaplara verdikleri sözü tutmadıklarını iddia ederiz. İşte fiyatları ucuzlatırlar, ya..

AHMET RAUF

Ticari ve mali anlaşmalar müzakere heyeti kuruluyor

Hacıye Vekâletine merbut olarak bir ticari ve mali anlaşmalar müzakere heyeti kurulması kararlaştırılmıştır. Bursaya 600 lira aylık ücretle bir reis ve 150 lira aylık ücretle bir daktilo kadrosu kabul olunmuştur.

Çay ve Kahve tek fiata SATILACAK

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Râif Karadeniz bu sabah inhisarlar umum müdürlüğüne gelerek tedkiklerde bulunmuştu. Vekil, bilhassa kahve ve çay işle meşgul olmak tadır. Kahve ve çaydan alınacak inhisar resimleri hakkındaki karar Vekiller Heyetinden çıkmıştır. Resimlerin nisbetti inhisarlar umum müdürlüğüne tebliğ olunduktan sonra bu iki maddenin her tarafta aynı nisbette tatbik olunacak tek satış fiyatları esit edilecektir.

Kahve ve çayın bugünkünden ucuzla salıncak alâkadarlarca söylenmektedir.

Kahve ve çay paketleri içinde bir aya kadar satışı çıkarılacaktır.

Sinemalardaki mevki yerleri tarifiye uymuyor mu?

Beyoğludaki bazı büyük sinemaların birne ve 2 nci mevki yerleri için önünde, perdeye pek yakın bir mesafede iki sıra tefrik ederek diğer yerleri 45-50 kuruşluk biletlere ayırdıkları; halbuki bu yerlerin belediyyeye ibraz olunan terifelerde beş - altı sıra olarak gösterilmiş olduğu belediyyeye şikâyet olunmuştur. Keyfiyet tahkik olunmaktadır.

Biz bize Eski eserler

Unkapanı ile Sarayhané arasındaki Bozdoğan kemerinin tami ve Bizans devrinde yapıldığı şekilde muhafazası kararlaştırılmıştır. Bu işe oldukça büyük masraflı icap ettiren bir meseledir. İstanbul tarafı hususiyetlerinden biri de Bozdoğan kemerleridir.

Bu şehirde iki türlü eski eser var: Şarkî-Roma yani Bizanstan kalma eserler, Osmanlılardan kalma eserler. Bize şöyle geliyor: Daha evvel Osmanlı Türklerinden kalan eserleri meydana çıkarsak; vaktimiz, paramız kaldıkça Bizans eserleriyle uğraşsak.

BÜRHAN CEVAT

EDEBİ ROMAN: 77 AŞK ve GÖZYAŞI

Yazan: SELÂMİ İZZET

İKİNCİ KISIM

Anak şüphesi kalmamıştı.

Kocasının intamıştı.

Kınamadı!

Göz göz gelmişlerdi, gördüğü gözler Kocanın gözleri idi; ona öyle bir bakış bakmıştı ki, başka hiç kimsenin bakamazdı.

Sevgin aldanmıyordu. Kenan çağırıldığını duyunca başını çevirmiş, Sevgini görmüş, tanımış ve ona nefretle bakmıştı. İşte bu kadar... Otomobil göçmüş.

Sevgin kollarını havaya kaldırdı, sallandı, arka üstü yere düştü.

— 6 —

Sevgin kendine gelip etrafına bakınca rüya görüyor sandı. Mükellef düşüncesi bir büyüle salonda idi. Bir an gene gözlerini kapadı, sonra gene açtı ve hayretle, sessiz biriyerek sordu:

— Neredeyim ben? Burası neresi?

Sevgin kocasının konuşmadığı; alt kattaki salonda idi.

Sevginin düştüğünü gören kapıcı he-

Tarihî Tefrika: 144

Ehlisalıbe Karşı Kılıç Arslan

Yazan: M. Sami Karayel

Türkler Kudüs Kralı ile çarpışırken
Araplar Ehlisalibin zaferini
temin için yardımda bulunuyorlardı...

Tugtekin, Şamı Ehlisalibe karşı muhafaza etmekte iktidar gösterdi. Ve hattâ onları Şam kapılarında boğuna uğrattı. Fakat Bodvan kal'ien rahat durmuyordu. Sur şehri ve civarını alarak Şam hükümetinin elini ayakta bağlamak istiyordu. Tugtekin'in Şamı gönderdiği bir avuç Türk, şehri cansız bir müdafaada devam ediyordu.

Tugtekin, Bodvanı, mütemadiyen izah ediyordu. Akınlarından tahaffüz için büyük bir hendek kazınmaya mecbur etti.

Fakat Franklar denizden Sayda tarafından daimi surette aldıkları imdattan dolayı muhasarayı ref'e idar etmek kabili olmadıkları için Tugtekin gemilerini tesliu etti. Sayda sivarında dolandırdı.

Bir Frank müfrezesi basarak perisan eden Tugtekin, Ehlisalibin gemilerini de batırdı. Bu muvaffakiyet Sur sekenesinin kuvveyi manevreyisoi canlandırdı.

Franklar yeniden iki kale yaptılar. Bunların en büyüğü yirmi beş metre diğer yirmi metre yüksekliğinde idiler.

Fakat bütün bu gayretler beyhude oldu. Franklar gemilerini ve bütün erzaklarını yaktıktan sonra Tugtekin kuvvetleri önünde kaçtılar.

Halat Meliki Sekman, bu tarihlerde vefat etmiştir. Yerine oğlu Zahirrettin İbrahim geçti. Küçük Ermenistan yani Sis ülkesi kralı Vasil de öldü.

Antakya prensi Tankret bu ülkeyi zapt için yola çıktı. Yolda kendisini ölüm yakaladı. Sise, Sipocal sahip oldu.

Müverrişler Karaca namındaki Hanus Emirinin de bu tarihte vefatından bahsediyorlar. Bunun yerine oğlu Keyfan geçmiştir.

Bu sırada birbirleriyle barışmış olan Tugtekin ile Emir Modod ve Franklara karşı harbetmek üzere askerlerini birleştirdiler.

Otuz bin kişilik bir orduları vardı. Bununla Tabariyeye yaklaşılmaya karar verildi. Maktatları Kudüsü bile zaptetmekti.

Emmenistan Kralı bunların mu-

vasalatından Bodvanı haberdar etti. Ermeniler, Ehlisalibe yardımcı ve Türklerle düşman idiler.

Kudüs Kralı Bodvan, Türkler tarafından tehlikenin yaklaştığını haber alında Antakya prensi Tankretten, Trablus prensinden imdat istedi. Nehrissaria sahlinde karargah kurmuş olan Türkler Taboru zaptettiler. Tabariyeyi üç ay muhasara altında bulundurdular.

Bütün civarları tahrip eylediler. Bu muharebe esnasındadır ki Bodvan paskalya yortularını Kudüste geçirip de Sur civarından avdet mecburiyetinde bulunan bin beş yüz hacıya üç yüz asker ile bizzat refakat etmiştir. Bodvan Türklerle karşı bir pusı kurdu.

Hacıları hücum etmek üzere pusudan çıkış olan beş yüz Türk askerine saldırdı.

Fakat Bodvan, bu saldırılara mağlup oldu. Cıvada bulunan Türkler de muharebeye yetiştiler. Bodvan perisan bir bir halde kaçarak Akkaya sığındı. Orada yedi yüz süvari ile dört bin piyade topladı. Yanında Edes ve Telbaşır prensi Juslen olduğu halde, yedi yüz piyade ve beş yüz süvari ile imdada gelmekte olan Antakya prensini beklemeksizin Akkadan çıktı. Nehrissarianın öte tarafında, Türklerin bulunduğu yere cıvar bir noktada karargah kurdu.

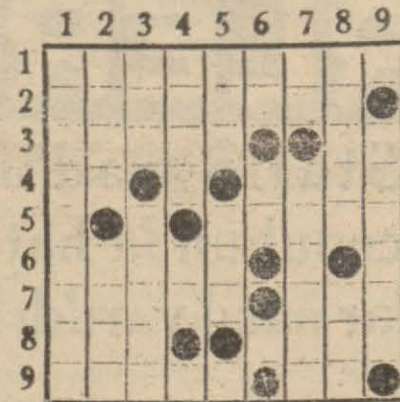
Çünkü Türkler, yolu kapamışlardı.

Bütün bu muharebeler olurken Araplar, seyirci idi. Hattâ Ehlisalibe yardımcı oluyorlardı. Sebabi de Türklerin diyarlarından uzaklaşmaları idi. Fakat müslüman Türkler uzaklaşırsa kâfirlerin elinde esir olabileceklerini bilmiyorlardı. Belki de bile bile yapıyorlardı.

Türkler, iki bin kişilik bir müfrezeyi ayırdılar. Bunların bin beş yüzünü pusuya yatırdılar. Diğer beş yüzü Frankları oldukları yere çekmek için durdular.

(Devamı Var)

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 — Edebiyat (Fransızca kelime), 2 — Ameliyat yapan doktor, 3 — Söz, Emir, 4 — Eski silah, Parga, 5 — Zülm eden, 6 — Musikiyi tiyatro, 7 — Sözde yakıştıma, Saat, Edat, 8 — Alâ, İrani, 9 — İç açıklık, Sıcak.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 — Treni çeker, 2 — Kıymetli kumaş, Hıbar, 3 — Madeni ip, Zorlama, 4 — Askerler, İki harf yanyana, 5 — Tesli plan, Tavla da atılır, 6 — Hayvan, Nola, 7 — Tevsi emir, Sığınmak, 8 — Kani bozan bir hastalık, Emir, 9 — Mukaddes bir su.

Dükkân Bulmacasının Halledilmiş Şekli

1	K	O	M	I	K	A	D	A	M
2	A	M	I	O	K	O	R	E	
3	R	O	M	A	N	T	I	Z	M
4	A	L	A	A	R	O	U		
5	K	A	R	I	K	A	T	Ü	R
6	U	S	O	N	S	I	O		
7	L	O	G	K	A	B	I	L	
8	A	R	A	B	A	A	M		
9	K	A	R	A	F	A	T	M	A

ASKERLİK İŞLERİ:

Emekli ve yedek subayları davet

Eminönü yerli As. Ş. den: Eminönü yerli askerlik subesinde kayıtlı emekli ve yedek subayların aşağıda bildirilen günlerde; diploma, sıhhat rapor ve en son hizmet ettikleri birlik veya müesseselerden almış oldukları terhis tezkeresi ve iki adet fotoğrafı birlikte şubeye gelmeleri.

Piyade: 31 ağustos 942 den 1 Eylül 942 akşamına kadar.

Topçular: 2 Eylül 942 günü. Süvari, nakliye, istihkam: 3 Eylül 942

Tabipler: 4 Eylül 942. Ezacı, kimyager: 5 Eylül 942.

Hesap ve Muamele Memuru: 6 Eylül 942.

Deniz jandarma: 7 Eylül 942. Dişçi, veteriner: 8 Eylül 942.

Marangoz, mimar, makınist, kamacı, demirci 9 Eylül 942

Mızika, hâkim, mühendis, askeri muallimler, tüfekçi, oto, bava, demiryol: 10 Eylül 942.

YENİ NEŞRİYAT:

GİTANJALI

Arkadaşımız İbrahim Boyı büyük Hind şairi Rabindranath Tagore'un her biri bir sanat ve güzellik harikası olan Bahçivan, Meyva zamanı, Büyüyen ay isimli eserlerinden sonra, GİTANJALI adlı ve şairin Tanrısına ulaşan çağrışlarını bir araya toplayan nefeslerini de dilimize çevirmiş bulunuyor.

Okuyucularımıza taveyeyi zevkli bir hizmet biliyoruz.

sonra balayı seyahatine çıkılacak, muzlim başka bir hayat başlıyacaktır.

Başını yastığa gömdü. Zihninin karmakarışıklığına teskin çalıştı. Ah, demek ki şimdi vaziyet şöyledir: Kendisi evlenmişti, Con Leli ise serbest bırakılmıştır. Artık mukadder hayattan kurtulmuşu imkân kalmamıştı. Birkaç saat sonra, Madam Frank Sutton olarak İskoçyaya doğru keşaf seyahate çıkmış bulunacaktı.

Kendi kendisine zihnen kaç defa Madam Sutton, Madam Sutton diye tekrarlıyor, fakat bu kelimeleri bir türlü hazmedemiyordu.

Artık evlenmişti. Hakikaten evlenmiş miydi? Bu hakikati zihnini bir türlü alıyordu.

Sevdiği adam, belki o dakikada aşağıda, bahçede kendisini bekliyordu. Kimbilir, onun da kalbi bu zalim hakikatin karşısında nasıl parçalanıyordu.

Belki pencereden baksa, onu son defa olarak tekrar görebilecekti.

NEVROZİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRIP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrıları Derhal Keser

İÇİNDE GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR.

İstanbul Deniz Komutanlığından:

1 — Deniz Lisesine ve Deniz Gedik Okuluna alınacak talebelerin kayıt işlemi 10 Eylül 942 akşamına kadar uzatılmıştır.

2 — Sırtına sınavları 15 Eylül 942 de yapılacaktır. Taleplerin izahat almak üzere 14 Eylül 942 günü saat 9 da kayıt kabul komisyonunda bulunmaları, «9258»

ZAYI — Burdur Oca Okulundan:

934 — 35 senesinde almış olduğum Askerî Orta ehiyetnamemi zayı ettiğinden yememsi çıkaracağım, eskiden hükmetti yoktur, 935 doğumlu Mehdi oğlu Mitat Duygun

İzmit Deniz Satınalma Komisyonundan:

1 — Keşit bedeli 33060 lira 24 kurşundan ibaret olup gösterilecek bir mabdele yapılacak olan beton inşaatı için kapalı zarf usulüyle eksiltmesi 7 Eylül 942 Pazartesi günü saat 16 da izmitte Tersane Kapısındaki Komisyonunda yapılacaktır.

2 — Bu işe ait fenni ve hususî şartname, keşit ve projeleri hergün komisyonunda görülebilir. Muvalakat teminatı: 479,52 liradır.

3 — Eksiltmeye istiaak edeceklerin, bu gibi işleri yapıtlarına dair eksiltmeden azami beş gün evvel Nafia Müdürlüklerinden alacakları ehiyet ve Tescil vesikalarını, Emniyet Müdürlüğünden alacakları hüsnühul varakalarını ve kanunun tasarrufları ve hazine edebilecekleri teklif mektuplarını, yukarıda yazılı teminat mektuplarıyla birlikte mahyeyen gün ve saatten bir saat evveline kadar komisyonuna vermeleri, «9011»

İstanbul Deniz Komutanlığından:

Yaşı 32 den fazla olmamak üzere Yedek Subaylardan kabul imtilanında muvaffak olanlardan yemisi Deniz Ordusu için hesap ve muamele memuru yetiştirilmek üzere alınacaktır. 24 Eylül 942 tarihine kadar müracaat edilmesi lazımdır. İsteklilerin kayıt ve kabul şartları hakkında malûmat almak üzere Komutanlığımıza müracaatları, «9321»

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dekanlığından

Ankara Dil ve Tarih — Coğrafya Fakültesine talebe kağıdına Eylül 15 met günü başlanacak ve Birincilerin sonunda nihayet verilecektir. Fakültede tedris olunan zümreler şunlardır:

Türk dili ve edebiyatı	Felsefe
Fransız dili ve edebiyatı	Antikoloji
İngiliz dili ve edebiyatı	Sumerooloji
Alman dili ve edebiyatı	Ekoloji
Arap dili ve edebiyatı	Sanoloji
Fars dili ve edebiyatı	Hindoloji
Rus dili ve edebiyatı	Hungaroloji
Klasik filoloji	Antropoloji ve Etnoloji
Tarih	Coğrafya

İsteklilerin bir dilekçeyle lise ve ilimhuk diplomasını aşı ve sıhhat raporlarını bağlayarak Salı ve Cuma günleri saat 9,30 dan 17 ye kadar Fakülte Müdürlüğüne müracaat etmeleri lazımdır. «7366 — 9422»

Çocuk Esirgeme Kurumu Sarıyer şubesinin kır balosu

Çocuk Esirgeme Kurumu Sarıyer şubesi, hafifletici muhitteki fakir ilik mektep talebesine ders senesi iptidasında giyecek, kitap, defter ve saire temin etmek gayesiyle 5 Eylül 942 cumartesi günü akşamı Sarıyerde Canlıbahar Lokantasında büyük bir kır balosu tertibine karar vermiştir. Mevsimin son kır balosu olması itibarıyla fevkalâde güzel olması için her tedbir alınmıştır.

Mükemmel bir caz, varyete numaraları ve mütenevvi caz eğlenceleri zengin bir de eşya piyangosu vardır. Balo saat 21 den sabaha kadar devam edecektir. Bu baloya gelenler hem çok eğlenceli bir gece geçirmiş ve hem de bu vesile ile bir çok yoksul yavruları sevindirmiş olacaklardır. İstanbul ve civar yerlerden gelenler için dönüş vesaiti temin edilmiştir.

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

İdare ihtiyacı için 830 numaralı Kulu açık eksiltme suretiyle salan alınacaktır. Mükasası 4/9/942 Cumartesi saat 11 de Müdürlük Satın Alma Komisyonunda yapılacaktır. Muharrem bedeli 3112,50 lira olup ilk teminatı 234 ilradır. İsteklilerin yukarıda yazılı gün ve saatte kadar kanunî vesikale komisyon müracaatları, Şartnamesi her gün Levazım Dairesinde görülebilir. (9053)

YENİKAPI - SANDIKBURNU

M. ÇAKIR GAZİNO

Müşterilerin vaki ısrarları üzerine Türkiye ses kraliçesi Hamiyet Yüceses ve bestekâr Sa'âhattin Pınarın 13/9/42 Pazar günü akşamına kadar seanslarına devam edeceklerini bildirir.

RAŞİD RIZA TİYATROSU

Halide Pişkin beraber

Her akşam saat 21 buçukta Harbiyede, Belvü Bahçesinin alaturka kısmında Bu Gece

ONLAR ERMİŞ MURADINA

Vodvil — 3 — Perde Heyet her gece Belvü Bahçesinde Temsil vermektedir.

HALK SÜTUNU

İki işçi kızla bir daktilo arıyor

Küçük kutulara baharat doldurmak üzere iki işçi kızla bir daktilo aranmaktadır. Talip olanların Tahtakalede Şeyh davut hanında 3 numarada Kadir Tunca ticarethanesine acele müracaatları mercudur.

Burdur Asliye Hukuk Mahkemesinden:

Burdur Konak mahallesinden Bahçesiz Mustafa, Tazalp kız ve Cemil Suç karısı Remziye Suç tarafından Urfanın Yayla kazasına Bahçesiz mahallesinde bulunan Erzurumlu Mehmet oğlu su mühenkesi Mustafa Cemil Suç aleyhine mahkeme açılan terke müstenin bostana davasında müddetalehinin kamaşgahanın meçhul bulunmasından dolayı kendisine ilanen tebligat yapılması davası tarafından istenilenle mahkeme 6/10/942 tarihine münasaf Salı günü saat 11,45 e talik edilmiş olduğundan mezkur gün ve saatte müddetalehinin mahkemesinde hazır bulunması veya bir vekil göndermesi, aksi takdirde hakkında hukuk usulü muhakemeleri kanununun 398 inci maddesinin tatbik edileceği tebligat makamına kalın olmak üzere ilân olunur. (4812)

Sahin ve Başmuharriri Elem İzzet Benice — Neşriyat Direktörü Cevdet KARABİLGIN SON TELGRAF MATBAASI

RADYO

1 Eylül 1942

18.00 Program ve Memleket Saat Ayarı.

18.03 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Violonist Necip Aşkın).

18.45 Müzik: Fasil Hey'et.

19.30 Memleket Saat Ayarı ve Ajans Haberleri.

19.45 Müzik: Halkevleri Folklor Saati.

20.15 Radyo Gazetesi.

20.45 Müzik: Dans Müziği (Pl.)

21.00 Konuşma (Evin Saati)

21.15 Müzik: Keman Parçaları (Pl.)

21.30 Konuşma (Sağlık Saati).

21.45 Müzik: Klasik Türk Müziği Programı (Şef: Mesud Cemil).

22.30 Memleket Saat Ayarı, Ajans Haberleri ve Borsalar.

22.45/22.50 Yarımkı Program ve Kapanış.

ADEMİ İKTİDAR ve BELGEVŞEKLİĞİNE

KARŞI

FORTOBİN

1. MUAYENET VEKALETİNİN RUHSATINI HALİZBİR HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228

D. Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdarası İlanları

D. D. 251 No. lu grupaj tarifesiine giren D. D. 245 No. lu havalet eşya tarifi 1 Teşrinievvel 942 den itibaren müldadır. «7373» «9423»

210 No. lu grupaj cıvdar ve emsalı mahsuliere mahsus tarife 1 Teşrinievvel 942 den itibaren müldadır.

Mezkur tarife yerine gelebcede mer'î 209 zahire ve 212 No. lu yağlı hububat tarifeleri kalın olmuştur.

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat. «7362» «9417»

Zabita Romanı

No. 92

Sen mi Öldürdün?

Yazan: EDGAR VALLAS Çeviren: MUAMMER ALATUR

sanız, meselâ başınızı bir tarafa çevirirseniz, derhal tesirini gösterir. Beynimiz uyuşur ve siz de olduğunuz yerde en aşag' on iki saat kendinize gelemezsiniz. Sizin öğrenmek istediğinizi bu mu idi?

Çok teşekkür ederim doktoruğum. Bir yazı yazacaktım da... Levhemi da şöyle hazırladım: «Karamı nasıl zehirliyeyim?» diye... Birisi bu ilacın iminden bahsetti. Ben de yanlış bir şey yazmayayım diye, bir defa size danıştım. Verdiğiniz malûmata teşekkür ederim doktoruğum.

— 23 —

Beril kocası ile Milli Trent'i yalnız bırakarak, dışarıya çıkınca, bir şey düşünüyordu: Yalnız kalıncak. Şakakları atıyor, dizleri titriyordu. Yalnız kalarak kendi-

ni toplama çalışmak istiyordu.

Şöyle bir saat yalnız kalsa... Bunun da çaresi odasına girip kapıyı arkadaşın sümelemektir.

Merdâvenleri çıkarken Fridman'ın sesini işitir gibi oldu, fakat istinemezlikten geldi.

Kapısını arkadaşın kilitlerken, daha hiç rahatsız olmamak, hattâ insan sesi işitmek için odasının arkasında bir nevi gardiyan olarak yaptırdığı küçük hücreye, ufkati. Burada büyük bir divan ve ufaktefek oda eşyasından başka bir şey yoktu. Eliseriya tek başına kalıp düşünmek istediği zaman buraya gelir, divana uzanırdı.

Bu sefer de yine geldi, divana uzandı. Önünde bir saat daha yaktı kalmıştı. Bir ve kendi hayatına alt son saat... artık ondan

sin daha beyaz, daha taze, daha nermin ve daha genç olduğunu görürsünüz. Gündüzleri de (Beyaz Yazın) Tokalon kremini kullanınız. Bu basit ve kolay tarzi tedavisi sayesinde her kadın 10-15 yaş daha gençleşebilir ve bütün genç kızların gıpta nazarile bakacağı sayarı mayret bir ten temin edebilir. Üçüne cild gıdası olan Tokalon kremlerinin memnuniyet verici neticeleri kal'ien garanti'dir. Aksi halde paranız iade olunur.

KİM GENÇ GÖRÜNMEK İSTİYOR

ARTIK ELLİ YAŞLARINDAKİ KADINLAR '35' inde GÖRÜNEBİLİRLER

Bütün dünyada meşhur bir cild mütehasası tarafından keşit ve puyuk bir itina ile seçilen genç bayanların cild hüceyrelere istihrac edilen yeni çevher, genç ve sağlam bir cildin unsurlarına mübahtır. BIOCEL tabir edilen bu çevher şimdi cild gıdası olan pembe fenkteki Tokalon kreminin terkibinde mevcuttur. Bu kremi, kışamları yatmadan evvel kullanınız. Siz uyurken, cildiniz bu kıymetli unsurları masajeder ve her sabah uyanışınızda cildinizi